

De Grote Zaal van de Hereeniging

In de niet publiek toegankelijke vergaderzaal die Kristensen als laatste toont (hij was eerder bezet) komt de visie van atelier PRO wellicht het best tot uiting. Op de vloer ligt tapijt in een neutrale kleur, op de wanden zijn verschillende wittinten aangebracht, in een hoek staat een bijzonder vormgegeven houten stoel, en de ramen kijken uit op de historische binnenplaats en de gevel met vingerafdrukken. In het midden van de ruimte domineert een grote tafel. 'Dit is misschien wel waar ik het meest trots op ben. De tafel bestaat uit verschillende kleinere tafels met vloeiende vormen. Op verschillende manieren kunnen de tafels met elkaar verbonden worden, maar je kunt ze ook verspreiden in de ruimte in een workshopachtige opstelling. Daardoor wordt de ruimte multifunctioneel en het kleurgebruik benadrukt dat.'

Zoeken naar harmonie

Het interieur ontwerpen voor het Deventer gemeentehuis was voor atelier PRO een inspirerende zoektocht naar harmonie. De architectuur van het gemeentehuis is een krachtig eigenzinnig ontwerp van Neutelings Riedijk Architecten (NRA), waarbij het karakter van het exterieur consistent en sfeervol is doorgezet naar de binnenruimten.

Tekst Katja van Roosmalen

Beeld Eva Bloem

Atelier PRO was verantwoordelijk voor het interieur van zowel het nieuwe als het oude deel van het stadhuis. 'Wij vonden vanaf de eerste schetsen dat het interieur naadloos moest aansluiten bij de sterke vormgeving van het gebouw. Zo ontstaat karakter en harmonie', vertelt Dorte Kristensen, architect directeur van atelier PRO. Samen met Wessel Reinders en Naomi Schiphorst nam zij het interieur voor haar rekening.

2400 unieke vingerafdrukken

Jarenlang ging het gemeentehuis op het Grote Kerkhof in Deventer verscholen achter doeken. De schouwburg – die ernaast lag – is al decennia geleden verhuisd en de ambtenaren hadden elders in de stad onderdak gevonden. Wat zich achter het doek afspeelde, werd pas dit jaar duidelijk toen het nieuwe gemeentehuis werd opgeleverd: een opvallend ontwerp van Neutelings Riedijk dat recht doet aan de vroeg Middeleeuwse omgeving door het gebruik van eiken en veel detail-lering. Met name de gegoten aluminium elementen – het Deventer Raamwerk – trekken de aandacht. 'Dat zijn bijna 2400 unieke vingerafdrukken van Deventenaren die zijn vergroot, vervolgens in kleipatronen gegoten en daarna in aluminium hun definitieve vorm kregen. Dit was een ontwerp van kunstenaar Loes ten Anscher in samenwerking met Neutelings Riedijk', legt Kristensen uit.

Het DNA van de IJsselstad kreeg daardoor letterlijk vorm in het stadhuis. En niet alleen aan de buitenzijde. In de grote ontvangsthall loopt het ontwerp door. De aluminium ramen gevat in eiken kozijnen vormen de scheiding tussen de kantooromgeving en de publiek toegankelijke ruimte. 'Het is een karaktervol gebouw en dat wilden wij respecteren door het interieur er naadloos op aan te laten sluiten', aldus de architect. Het resultaat is een eenheid tussen heden en verleden, tussen oude en nieuwe kunst, licht en donker én harde en zachte vormen.

'De schilderijen van Johannes Vermeer waren onze inspiratie voor het nieuwe interieur. De volwassen rijpe kleuren en de bijzondere lichtinval die hij hanteerde doen recht aan het gebouw', legt zij uit.

Overall komen de kleuren van Vermeer terug. Ze zijn verwerkt in blauwe en gele banken, rode lampen, nieuw beklede stoelen, bijzondere tapijten en een grote variatie aan tafels. En dat zonder ook maar ergens schreeuwerig te worden. Het bijzondere kleurgebruik verbindt juist. Zowel de oorspronkelijke als nieuwe architectuur komt erdoor tot haar recht en het geeft het stadhuis een bijna huiselijke sfeer.

Functies

Waar ontwerpen van atelier PRO zich in onderscheiden zijn de duidelijke plattegronden. En ook in Deventer is er een heel heldere scheiding

tussen de functies in het gebouw. Dit lag uiteraard al verankerd in de architectonische plattegronden. Kristensen: 'Ontvangen, ontmoeten en verdiepen vinden hier alle onderdak. Op de begane grond in de nieuwbouw worden mensen ontvangen. Op de verdiepingen zijn de werkplekken van de ambtenaren gesitueerd. En de historische delen van het pand zijn gereserveerd voor publieke ontvangsten, vergaderingen, trouwen en politiek.'

Ondanks de verscheidenheid aan functies en gebouwen die zich rond een binnenplaats bevinden, is het een logisch geheel geworden. Daarbij is recht gedaan aan zowel het oorspronkelijke gebouw, eerdere verbouwingen als de mensen die er werken. 'Ontmoeten staat centraal', verduidelijkt Kristensen, die dat intermenselijke contact in veel facetten naar voren liet komen. Zoals in de historische trouwzaal. 'Door de ellipsvorm van het 'trouwmeubel' zitten de gasten rondom het bruidspaar. Daardoor kan iedereen het bruidspaar zien en kan het bruidspaar zelf ook (oog)contact maken met de gasten.' Daarnaast is de trouwzaal een mooi voorbeeld van een huwelijk tussen oud en nieuw. 'Door de akoestische gordijnen wordt het licht aangenaam gefilterd. Aan de wand zijn veel oude schatten te bewonderen en de muren en het plafond zijn in verschillende wittinten geverfd. De tafels die ook dienst kunnen doen als zitplaats zijn nieuw. En dat geldt ook voor het tapijt van 12 bij 9 meter. Dit is een zogenaamd Deventer tapijt en is op verschillende plaatsen in het gebouw terug te vinden. Het ontwerp heet 'Mei' en dateert uit 1924. Wij hebben de oorspronkelijke dessins vergroot en de kleuren aangepast. Soms in blauwtinten, andere keren overheerst het oranje, zoals in de trouwzaal.'

Ontmoeten centraal

Het thema ontvangen kreeg onder andere in de nieuwe ontvangsthall invulling. Ook hier zocht Kristensen niet het contrast met het oude gebouw maar juist de harmonie, waardoor de centrale ontmoetingsplek een moderne rustieke sfeer uitademt. Daarnaast wist zij een open en toch intieme sfeer te creëren die aansluit bij de architectuur van NRA. Behalve de kleuren van Vermeer valt op dat een grote variatie aan meubelen de hal siert. 'Wachten is per definitie niet leuk, daarom is het zo

belangrijk om respectvol hiermee om te gaan. Door de verscheidenheid aan tafels, stoelen en banken kan iedereen kiezen hoe hij of zij wacht, maar kunnen werknemers ook kiezen hoe en waar zij mensen te woord willen staan. De grote afstanden tussen de balies maken tussenschotten overbodig en zorgen voor voldoende privacy. Daarnaast is er de mogelijkheid om over diverse zaken te overleggen. Vergt de afspraak meer vertrouwelijkheid dan kan gebruikgemaakt worden van de spreekkamers die als kubussen tussen de clusters staan. Maar moeten er bijvoorbeeld bouwtekeningen bekeken worden, dan bieden de grote tafels uitkomst.'

Op de eerste verdieping, waar het restaurant en de kantoren zijn gevestigd, trekt atelier PRO de diversiteit door. 'Ook in het restaurant kunnen mensen elkaar op verschillende wijzen ontmoeten; voor kleine vergaderingen of om koffie te drinken. Deze plekken in een gebouw zijn belangrijk voor het sociale contact, maar ook om zaken uit te wisselen. Op de kantoorvloer is daar overigens ook gelegenheid voor. Iedere kantoorruimte heeft een eigen keuken en zitgelegenheid die overal verschillend is. Sommige afdelingen hebben banken, andere grote tafels met stoelen. Zo ontstaat overal een eigen sfeer, die versterkt wordt door de kunstwerken die direct bij de entree van het kantoor op een sokkel staan.'

Klassiekers

Smaakmakers die overal in het gebouw terugkomen zijn de kunstwerken die aan de muren hangen en overal tentoongesteld worden. 'Door de oude kunstenaarsregeling hebben gemeenten vaak grote kunstcollecties. Zo ook Deventer. Eigenlijk maakt het niet eens zoveel uit hoe groot de kunstzinnige waarde is, juist die bonte mix geeft kamers een heel individuele sfeer.' Daarnaast vond de architect een aantal echte klassiekers op zolder. 'Zoals stoelen van Arne Jacobsen, de China Chair van Hans Wegener en de imposante Kogellamp van Poul Henningsen, maar ook antieke meubels. Veel hiervan hebben we hergebruikt. Andere oude stoelen met buizenframes kregen een nieuwe bekleding en staan nu bijvoorbeeld in alle vergaderruimten, maar ook in de kamers van de wethouders waar ook tafels uit de jaren '80 een nieuw onderkomen vonden.'